

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/72/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123264432
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123264432.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v právnej veci žalobcu JUDr. Marek Radačovský, Žriedlová 3, Košice, správca konkurznej podstaty úpadcu eng power s. r. o., M. R. Štefánika 13, Rožňava, IČO: 36 194 824, zastúpeného advokátskou kanceláriou bodnarlegal s. r. o., Žriedlová 3, Košice, proti žalovanému Rohrbauleitung invest s.r.o., Ružová dolina 8, Bratislava, IČO: 52 134 237, zastúpeného Advokátska kancelária Juristi s.r.o., Krivá 1053/3, Košice, o zaplatenie 120 eur s príslušenstvom, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 29Cb/31/2023, o nesúhlase Mestského súdu Košice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací listom z 30. mája 2023 postúpil spor Okresnému súdu Košice I ako súdu príslušnému na jeho prejednanie a rozhodnutie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3 a § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Košice (pozn. súdu - do 30. mája 2023 Okresný súd Košice I) s postúpením sporu nesúhlasil a listom z 19. júna 2023 vrátil súdny spis Okresnému súdu Banská Bystrica v ktorom uviedol, že predmetom konania je neuhradenie faktúry č. 2020323 vo výške 120 eur, splatnej dňa 27. novembra 2020, ktorú úpadca vystavil titulom ich vzájomného záväzkového vzťahu. Na úpadcu obchodnej spoločnosti eng power s. r. o. bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 12. apríla 2022, a preto spor nemožno považovať za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania, a teda nejde o konanie týkajúce sa konkurznej podstaty. Súdom príslušným na prejednanie veci podľa § 15 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) je Mestský súd Bratislava III v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

3. Okresný súd Banská Bystrica s vrátením spisu Mestským súdom Košice nesúhlasil a listom zo dňa

10. októbra 2023 vrátil spis Mestskému súdu Košice pričom uviedol, že nepostupoval správne. V uvedenom prípade mal Mestský súd Košice v prípade nesúhlasu s postúpením mu sporu postupovať výlučne podľa § 43 ods. 2 CSP a spis bezodkladne predložiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Mestský súd Košice listom zo dňa 27. októbra 2023 postupoval podľa § 43 ods. 2 CSP a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ako spoločne nadriadenému súdu Okresného súdu Banská Bystrica a Mestského súdu Košice, na rozhodnutie o príslušnosti. V nesúhlase s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica uviedol, že nie je súdom príslušným na prejednanie veci. V zmysle § 15 ods. 1 CSP je všeobecným súdom právnickej osoby súd v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla, teda v tomto prípade Mestský súd Bratislava III. Predmetom konania je neuhradenie faktúry č. 2020323 vo výške 120 eur, splatnej dňa 27. novembra 2020, ktorú úpadca eng power s. r. o. vystavil žalovanému titulom ich vzájomného záväzkového vzťahu. Na úpadcu eng power s. r. o. bol vyhlásený konkurz až uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 12. apríla 2022, sp. zn. 26K/2/2022. Z uvedeného vyplýva, že faktúra č. 2020323 vo výške 120 eur zo dňa 13. novembra 2020, splatná dňa 27. novembra 2020, bola vystavená žalovanému v čase, keď na spoločnosť eng power s. r. o. nebol vyhlásený konkurz a preto spor nemožno považovať za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania a nejde o konanie týkajúce sa konkurznej podstaty. V zmysle § 15 ods. 1 CSP je na konanie príslušný Mestský súd Bratislava III.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Košice, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Mestského súdu Košice s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle ust. § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením je dôvodný a príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 120 eur s príslušenstvom titulom neuhradenia faktúry vystavenej žalovanému dňa 13. novembra 2020, splatnej dňa 27. novembra 2020, ktorou žalobca refakturoval žalovanému náklady na dopravu zamestnancov. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 6. apríla 2023 platobný rozkaz sp. zn. 33Up/418/2023, ktorý bol žalovanému doručený dňa 20. apríla 2023. Podaním doručeným súdu dňa 5. mája 2023 podal proti vyššie uvedenému platobnému rozkazu odpor. Keďže žalobca navrhol pokračovanie v konaní, a to na súde príslušnom na prejednanie veci v zmysle ustanovení CSP, Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec na rozhodnutie Okresnému súdu Košice I ako súdu príslušnému na konanie vo veci. Ten s postúpením nesúhlasil, poukazujúc na to, že spor nie je vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania a nejde o konanie týkajúce sa konkurznej podstaty, a teda na prejednanie sporu je príslušný Mestský súd Bratislava III, v ktorého obvode má žalovaný adresu sídla.

7. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“), odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

9. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 22 písm. a) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

12. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

13. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednávania sporu.

14. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

15. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

16. Podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach vrátane vecí podľa § 23 a § 26 až 29 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a agendy konkurzu, reštrukturalizácie, oddĺženia a obchodného registra z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III.

17. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Mestského súdu Bratislava III je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

18. Podľa § 20 písm. d) CSP (znenie účinné do 31. mája 2023), namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie, reštrukturalizačné konanie, konanie o verejnej preventívnej reštrukturalizácii alebo konanie o neverejnej preventívnej reštrukturalizácii, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou týchto konaní, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

19. Podľa § 196a ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“) (znenie účinné od 1. júna 2023) súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

20. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je v prvom rade potrebné vyriešiť otázku, či spor možno považovať za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že z nesúhlasu Mestského súdu Košice, ako aj z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je neuhradenie faktúry č. 2020323 zo dňa 13. novembra 2020, vo výške 120 eur, splatnej dňa 27. novembra 2020, ktorú úpadca eng power s. r. o. vystavil žalovanému titulom ich vzájomného záväzkového vzťahu. Na úpadcu eng power s. r. o. bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 12. apríla 2022, sp. zn. 26K/2/2022. Z uvedeného vyplýva, že predmetná faktúra bola vystavená úpadcom žalovanému v čase, keď na spoločnosť úpadcu ešte nebol vyhlásený konkurz. Za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania sa štandardne považuje napríklad spor o určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľom, o určenie pohľadávky za pohľadávku proti podstate, ako aj všetky konania, ktoré sa dotýkajú konkurznej podstaty alebo s ňou súvisia. Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii vymedzuje, že

pohľadávky proti podstate sú všetky pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu v súvislosti so správou a speňažovaním majetku podliehajúceho konkurzu. V zmysle doterajšej judikatúry, ak žaloba predstavuje autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania, samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je stranou konania, nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo ako konanie s ním súvisiace. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade nejde o spor, ktorý je vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania, ani nejde o konanie týkajúce sa konkurznej podstaty, a preto je nesúhlas Mestského súdu Košice dôvodný. V konaní ide o nárok plynúci zo vzájomného záväzkového vzťahu dvoch právnických osôb - podnikateľov, na ktorého prejednanie a rozhodnutie nie je kauzálny príslušný súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie tak, ako to od 1. júna 2023 upravuje ustanovenie § 196a ods. 6 ZoKR (predtým § 20 písm. d) CSP), ale súd príslušný na prejednanie obchodnoprávných sporov.

21. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je ďalej potrebné vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnej normy upravenej v § 22 CSP v nadväznosti pre prechodné ustanovenie § 471c CSP. Konanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo začaté dňa 21. marca 2023 a tento vec postúpil v zmysle § 14 ods. 3 zákona o UK dňa 30. mája 2023, teda ešte v čase pred začiatkom účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia týkajúce sa vecnej aj kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch. Následne bol už za účinnosti novely spis Mestským súdom Košice predložený tunajšiemu súdu dňa 6. novembra 2023.

22. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby súdy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

23. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie tak upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Predmetné prechodné ustanovenie, ale neupravuje zachovanie funkčnej a kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Pokiaľ by zákonodarcu mal v úmysle zahrnúť v prechodnom ustanovení § 471c CSP aj zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti, urobil by tak obdobne, ako v prípade § 470 ods. 4 CSP.

24. V rámci zavedenej tzv. reformy súdnej mapy boli s účinnosťou od 1. júna 2023 zrušené pôvodné okresné súdy v obvode Krajského súdu v Bratislave, a to konkrétne Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Bratislava III, Okresný súd Bratislava IV, Okresný súd Bratislava V a vznikli štyri nové mestské súdy - Mestský súd Bratislava I ako súd vybavujúci trestnoprávnu agendu pre obvod Mestského súdu Bratislava I a niektoré obzvlášť závažné zločiny pre obvod Krajského súdu v Bratislave, Mestský súd Bratislava II ako súd vybavujúci rodinnoprávnu a poručenskú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave, Mestský súd Bratislava III ako súd vybavujúci obchodnoprávnu agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave a Mestský súd Bratislava IV ako súd vybavujúci občianskoprávnu agendu, resp. ide o súd vecne príslušný, ak nie je ustanovené inak, pre obvod Mestského súdu Bratislava IV na konanie v prvej inštancii a na konanie vo veciach podľa druhej a šiestej až ôsmej hlavy druhej časti zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) pre obvod Mestského súdu Bratislava IV [zákon č. 371/2016 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023, § 12 ods. 2 CSP, § 3 ods. 4 CMP, § 3 ods. 3 CMP, § 22 písm. a/ CSP, § 15 ods. 2 a § 16 ods. 1 písm. a) trestného poriadku].

25. Najvyšší súd v predmetnom konaní zistil, že v čase začatia upomínacieho konania ešte existoval Okresný súd Bratislava II, ako aj Okresný súd Bratislava III, pričom ich príslušnosť bola zmiešaná - teda tak na trestné veci, občianskoprávne veci, rodinnoprávne veci, ako aj obchodnoprávne veci. Dňom 1. júna 2023 však došlo k zrušeniu týchto súdov a vytvoreniu nových mestských súdov, pričom každý z nich je zameraný na iný okruh vybavovanej agendy (tak ako je uvedené v bode 23.). V čase rozhodovania sporu o príslušnosť najvyšším súdom je Mestský súd Bratislava II už ako súd vybavujúci rodinnoprávnu a poručenskú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave. Kauzálna príslušnosť na obchodnoprávnu agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave je už Mestský súd Bratislava III, v ktorého obvode má žalovaná strana sídlo.

26. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia. Na konanie v obchodnoprávnom spore proti právnickej osobe so sídlom v obvode Mestského súdu Bratislava III je kauzálna príslušnosť Mestský súd Bratislava III [§ 12 ods. 1, § 15 ods. 1, § 22 písm. a) CSP a § 2 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023].

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.